

конференції. Тому опитування, відповіді, обговорення, дискусія, діалог можливі і в контексті дистанційного навчання. Так, наприклад, в ході проведення занять з «Експериментальної психології» нами завантажено цікаві відео, спеціальні випуски відомих експериментів, фільми та зноски на електронні ресурси з метою зробити курс цікавим, прикладним та ефективним для засвоєння. При вивченні теми про вплив авторитетних осіб на прийняття рішення, подана зноска на відео класичного експерименту С.Мілграма про «вчителя», який нібито карає «учня» (підставна особа) електричним струмом різної потужності за неправильну відповідь.

При проведенні занять з «Психодіагностики» подаємо зноску на документальній кінострічку «Планета мавп або куди зникають талановиті діти», в якій продемонстровано як відбувається психодіагностичний процес вивчення інтелекту, вражаюче дослідження зв'язку рівня IQ та успішності в житті, подано рівні коефіцієнта інтелекту різних націй та, зокрема, українців. В фільмі подано як комплектується вибірка, професійний етикет психодіагноста, як опрацювати результати дослідження тощо.

З вимушеним повним переходом на дистанційне навчання під час карантину Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя продемонстрував високий ступінь технічної, навчальної розробленості системи дистанційного навчання, готовність проведення занять на якісному рівні, а тривалий досвід використання дав змогу належно дистанційно продовжити навчальний процес.

Висновки на основі цього дослідження і перспективи подальших розвідок. На сучасному етапі розвитку інформаційних технологій дистанційне навчання стало визнаним і доволі популярним шляхом отримання освіти. Застосування е-навчання вимагає підбір сучасних та ефективних інформаційних ресурсів, шляхів оптимізації навчального процесу, використання відеолекцій, майстер- класів та інших пізнавальних ресурсів.

Література

1. Розробка навчальних курсів Atutor: методичні вказівки для викладачів (інструкторів). Видання 2-ге, виправлене і доповнено / Шкодзінський О.К., Войт С.О., Луцків М.М. Тернопіль: ТНТУ, 2015. 60 с.

2. Положення про дистанційне навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dl.tntu.edu.ua/content.php?cid=5129>

УДК 37(44)(09)

Пермякова О.Г.

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри романо-германської філології,
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

НОВІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ У СУЧАСНІЙ ФРАНЦУЗЬКІЙ ШКОЛІ

Питання реформування і організації навчального процесу в загальноосвітніх закладах, пошук оптимальної моделі організації й ефективного функціонування системи освіти є актуальними і залишаються загальноосвітньою проблемою. Ці аспекти так само, як і діагностування навчальних досягнень учнів, як в нашій країні, так і в різних європейських освітніх системах, викликають інтерес в різноманітних колах, а також розглянуті в численних працях науковців (Б. Вульфсон, А. Джуринський, Л. Зязюн, О. Локшина, Н. Лавриченко, А. Максименко, В. Литвиненко, І. Іванюк, Т. Лукіна, Г. Бутенко, В. Папіжук, І. Шимків та ін.).

Беззаперечним є факт, що відмінності в освітніх системах країн були завжди. Отже, і розбіжності в показниках учнівської успішності різних країн залежать від розбіжностей, які існують в освітніх системах держав.

На сучасному етапі системи шкільної освіти європейських країн зазнали вагомих змін і в більшості освітніх систем відбулися реформування, що викликані негайними потребами сьогодення.

У Франції реформування, які відбулися в останні десятиліття в галузі шкільної освіти, спрямовані передусім на досягнення вищої її якості й функціональної адекватності відповідно до вимог сучасного інформаційного суспільства. Визначними рисами французької шкільної освіти на данному етапі є стандартизація та диференціація змісту освіти в сучасних умовах. Варто зазначити, що, в першу чергу значні реформування торкнулися середньої ланки національної шкільної освіти, до якої належать коледжі. Впродовж тривалого часу у Франції тривали палкі дискусії щодо важливості реформувати в цій галузі, що, на думку освітян країни, вважалося одним із головних шляхів розв'язання проблем масової шкільної освіти.

Зауважимо, що однією з найгостріших проблем функціонування цієї ланки освіти, за визначенням французьких освітян і науковців, є гетерогенність (неоднорідність) учнівського загалу [4, 26]. З метою подолання такого явища, як соціальна нерівність, було прийнято низку урядових рішень, які були спрямовані на зменшення розриву між учнями в соціальній та культурній сферах і які стали основоположними в запровадженому реформуванні шкільної освіти, зокрема коледжів. Визначними моментами таких реформувати стали позитивна дискримінація (вислів з доповіді Лєграна 1982 року, що означає «коригування соціальних нерівностей шляхом селективного посилення навчально-виховних дій») за допомоги ZEP — les zones d'éducation prioritaires (зони пріоритетної освіти), оновлення навчальних методик, автономія коледжів з метою введення диференційованого навчання (поглибленого — для одних категорій, спеціалізованого — для учнів, що мали труднощі в навчанні) і т. д. Отже, всі ці заходи були спрямовані на те, щоб задовольнити потреби учнів у засвоєнні знань з урахуванням їхніх індивідуальних відмінностей та існуючих проблем у навчанні, викликаних різними причинами, зокрема й соціальними [1].

Важливе місце в шкільній освіті Франції належить диференційному підходу в навчанні. Відомо, що загальний рівень успішності школярів в закладах, де навчання організовано на принципі диференціації, значно вищий

порівняно зі звичайними школами. Згідно принципу диференційного підходу, в навчальних програмах більше часу в процесі навчання відведено індивідуальній роботі з учнями, а особливо з тими, хто має проблеми в навчанні, що в кінцевому результаті сприяє підвищенню загального рівня успішності школярів і зменшенню кількості невстигаючих та ліквідації другорічництва.

Одним з важливих напрямів диференціації навчання є навчання обдарованих дітей, навчання дітей з особливими потребами (адаптоване навчання), допоміжна педагогічна підтримка відстаючих учнів (компенсаторне навчання). Зауважимо, що впродовж тривалого часу компенсаторне навчання у Франції здійснювалось переважно у формі другорічництва. Однак, за спостереженнями французьких педагогів, така практика другорічництва, тобто повторне навчання, не лише не підвищує рівень підготовки учнів, а й педагогічно непродуктивне, бо такі учні втрачають впевненість у собі, стають «важкими» дітьми. Ще однією сучасною формою компенсаторного навчання у Франції стали «пріоритетні зони» – (ZEP – zones éducation prioritaire).

Важливе місце в шкільній освіті Франції належить і адаптованому навчанню (навчання дітей-інвалідів), завдяки чому діти-інваліди можуть отримувати освіту у звичайній школі (якщо це можливо за станом здоров'я).

Зауважимо, що всі заходи, які були впроваджені в ході реформування шкільної освіти (коледж): стандартизація змісту навчання, диверсифікація навчання в коледжі (диференціація навчання, варіативність програм та індивідуальний підхід), удосконалення традиційних та ініціювання нових педагогічних технологій, перехід до парадигми розвивального навчання; нові методи оцінювання спрямовані на забезпечення проголошеного Законом про майбутнє школи (2005 рік) рівного доступу до здобуття якісних знань.

Отже, завершуючи стислий огляд основних моментів реформування шкільної освіти Франції, вважаємо за потрібне зауважити, що у сучасній системі освіти Франції існують дві об'єктивні та соціально зумовлені тенденції: *стандартизація* змісту освіти, що вимагає єдності школи, яка забезпечує доступність до якісної освіти для всіх дітей, спільність цілей та завдань, принципів організації навчально-виховного процесу; *диференціація навчання*, що спрямована на створення оптимальних умов для розвитку особистості, найбільш повного врахування її індивідуальних особливостей.

Заходи, які впроваджені в ході реформування шкільної освіти (коледж): стандартизація змісту навчання, диверсифікація навчання в коледжі (диференціація навчання, варіативність програм та індивідуальний підхід), удосконалення традиційних та ініціювання нових педагогічних технологій, перехід до парадигми розвивального навчання; нові методи оцінювання були спрямовані на забезпечення проголошеного Законом про майбутнє школи (2005 рік) рівного доступу до здобуття якісних знань.

Література

1. Папіжук В.О. Реформування змісту загальної середньої освіти у Франції. 13.00.01. загальна педагогіка та історія педагогіки. Автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук. Житомир. 2010. 19 с.

2. Пермякова О.Г. Моніторинг якості навчання у загальноосвітніх закладах Франції другої половини ХХ століття. 13.00.01. Дис. на здобуття наукового ступеня канд.пед.наук. Тернопіль. 2010. 328 с.

3. Bouvier A. Les acquis des élèves // Revue internationale d'éducation de Sèvres. 2006. № 43, décembre. P. 17 – 22.

4. Damas M. Le collègue unique./ Le système éducatif // Cahiers français. Paris: La documentation française. 1998. № 285, mars-avril. P. 25-29.

УДК 159.9:37.032

Пилипенко К.В.

кандидат психологічних наук,
старший викладач кафедри
загальної та вікової психології

Криворізького державного педагогічного університету
katernapvlypenkov@gmail.com

ЕМОЦІЙНА СТІЙКІСТЬ ОСВІТЯНИНА У КОНТЕКСТІ ЙОГО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стратегічні напрями розвитку сучасної вітчизняної освіти пов'язані з упровадженням нових стандартів освітньої діяльності, серед яких провідним є забезпечення її особистісної, компетентнісної спрямованості. Тож практика роботи вчителя та сучасні умови нашого буття ставлять досить високі вимоги до особистості й поведінки вчителя, до професійної компетенції освітянина, й особливо до емоційно-вольової сфери особистості педагога. Однак доволі складно говорити про ті чи інші абсолютно напружені умови, тому що будь-які умови можуть стати напруженими у випадку невідповідності психологічних особливостей людини вимогам середовища і діяльності, що закономірно призводить до стресу, а за умови його довготривалості – до емоційного виснаження, вигорання.

Серед перелічуваних сучасними науковцями професійно значущих властивостей освітянина наразі є, зокрема, й здатність до емоційної стійкості. Слід наголосити на тому, що емоційна стійкість є однією з найважливіших професійних якостей освітянина, необхідних для збереження його психічного здоров'я та профілактики емоційного виснаження, психічного вигорання, синдрому, найбільш властивого представникам професій системи «людина-людина».

Особливості емоційної сфери працівників освітніх організацій досліджувались такими вченими, як: О.А. Баранов, А.М. Бойко, Т.В. Зайчикова, В.В. Зеньковський, Л.О. Китаєв-Смик, Л.Ф. Колеснікова, Н.В. Кузьміна, О.Л. Леонт'єв, О.П. Саннікова, В.А. Сластьонін, А.О. Реан, О.П. Рудницька, А.С. Шафранова та ін.

Г.С. Нікіфоров зазначав, що емоційне виснаження має негативний кореляційний зв'язок із емоційною стійкістю [3]. Відтак, емоційна стійкість є однією з найважливіших і необхідних для збереження психічного здоров'я якостей.